

Raadsvoorstel

Vergadering	: 27 mei 2009	
Nummer	: Raad 2009/031	
Datum voorstel	: 28 april 2009	
Portefeuillehouder	: Arjan Dekker 078 69 21 311	a.dekker@alblasserdam.nl
Primaathouder	: Bram van Gernerden 078 69 21 291	b.van.gernerden@alblasserdam.nl
Onderwerp	: Kwaliteitsplan dagelijks beheer openbare ruimte	
Soort voorstel	: Going-concern	

Voorstel:

Het college stelt de raad voor :

1. Kennis nemen van het rapport " Keuzes voor beeldkwaliteit ", het kwaliteitsplan dagelijks beheer openbare ruimte voor de gemeente Alblasserdam.
2. Het rapport vaststellen als beleidskader voor het dagelijks onderhoud in de openbare ruimte voor de komende jaren.
3. Instemmen met de keuze van scenario nr. 4 als minimale beeldkwaliteit.
4. Instemmen met de ambitie om over 4 jaar een minimale beeldkwaliteit van scenario nr. 2 te hebben.

Aan de raad van de gemeente Alblasserdam.

Geachte raad,

Inleiding.

De gemeente Alblasserdam heeft behoefte om een duidelijk sturingsmiddel voorhanden te hebben voor de kwaliteit van het dagelijks onderhoud in de buitenruimte met de bijbehorende financiën. Om de gewenste beeldkwaliteit te bepalen en voor de komende jaren vast te kunnen leggen is door ingenieursburo Oranjewoud in samenwerking met de afdeling Buitenruimte het " Kwaliteitsplan Dagelijks Beheer Openbare Ruimte " opgesteld. (eerder ook wel aangeduid als de Nota Openbare Ruimte) In het voortraject zijn er twee workshops en een informatie avond gehouden in aanwezigheid van wethouder, raadsleden, ambtenaren, een vertegenwoordiging van de burgers (ROWA, Gehandicaptenraad), instellingen (West Waard Wonen en Insite Parkmanagement) en belangstellenden. (o.a. enkele buurtvertegenwoordigers)

Wat gaan we er voor doen en wat willen we bereiken ?

In het kwaliteitsplan ligt de nadruk op het dagelijks beheer van de openbare ruimte in Alblasserdam. Onderwerpen zoals ontwerp en inrichting van de openbare ruimte, materiaalgebruik, gebruik en beleving van de openbare ruimte blijven in dit plan buiten beschouwing. Om in de toekomst concrete afspraken te kunnen maken over de kwaliteitsniveaus voor het dagelijks onderhoud zijn een aantal scenario's uitgewerkt, waarin beeldkwaliteit is gekoppeld aan het benodigde budget voor het langdurig in stand houden van deze kwaliteit. Deze scenario's zijn tot stand gekomen op basis van de huidige situatie en de wensen binnen de

gemeente en belanghebbenden, zoals deze tijdens een workshop op 4 februari 2009 in Landvast naar voren zijn gekomen.

De volgende scenario's zijn in de rapportage uitgewerkt :

- **Scenario 0:** huidige kwaliteit handhaven (rapportcijfer 4,0-8,0): de huidige kwaliteit wordt voortgezet, inclusief de diversiteit en mogelijke veiligheidsrisico's.

In een steekproef is de huidige kwaliteit in beeld gebracht. Deze steekproef, op 50 locaties in Alblasterdam uitgevoerd op basis van landelijke normen, laat zien dat met het huidige onderhoud de kwaliteit over het algemeen een voldoende (basis) of ruime voldoende (hoog) scoort, maar dat ook een enkele uitschieter naar beneden is. Het blijkt uit de berekening in scenario 0 dat het huidige budget ontoereikend is om de bestaande (gemeten) kwaliteit in de toekomst te handhaven. Dit is vooral een gevolg van de hoge investeringen die de afgelopen jaren, met name aan de hoofdwegen zijn gedaan.

- **Scenario 1:** Overal een basiskwaliteit (rapportcijfer 6,0): in de hele gemeente is een gelijkwaardige basiskwaliteit aanwezig.

Deze keuze levert weliswaar een lichte besparing op maar getuigt van weinig ambitie en zit in zijn geheel erg dicht tegen de ondergrens aan. Een paar tegenvallers en het gevaar ontstaat dat het niveau zakt tot onder het minimum aanvaardbare. Een basiskwaliteit in het centrum van Alblasterdam is ongewenst gezien de gewenste uitstraling e.d. Langdurig handhaven van een te lage kwaliteit kan in de toekomst hogere (vervangings) kosten opleveren.

- **Scenario 2:** minimale ambitie (rapportcijfer 6,5 - 7,0): In het centrum wordt een hoge kwaliteit gerealiseerd en daarnaast zijn ook de verzorging in het woongebied en groengebieden van een hoge kwaliteit.
- **Scenario 3:** ambitie uit de workshop (rapportcijfer 7,0 - 8,0): In het centrum, woongebieden en groengebieden een hoge kwaliteit op groen, meubilair en verzorging. De overige aspecten scoren minimaal een basiskwaliteit.

Deze scenario's zijn voor een groot deel gebaseerd op de meningen in de workshop van 4 feb j.l. in Landvast. Beide houden een verhoging van het huidige budget in. Scenario 2 is gebaseerd op extra aandacht voor verzorging in woongebieden. Scenario 3 zet ook extra middelen voor groen en meubilair in de woon- en groengebieden. Gezien de financiële situatie van de gemeente en de hoge huidige kwaliteit zijn deze scenario's ondanks de getoonde ambities, op dit moment niet realistisch.

- **Scenario 4:** huidig budget handhaven (rapportcijfer 6,5): In het centrum een hoge kwaliteit voor alle onderdelen in de woongebieden extra aandacht voor verzorging (kwaliteit hoog/basis).

In dit scenario is het huidige budget als basis aangehouden. Dit scenario houdt een hoge kwaliteit in voor het centrum in met basiskwaliteit voor de overige gebieden, met een positief accent op de verzorging in woonwijken. Dit laatste is een nadrukkelijke wens uit de workshop. Evenals bij scenario 1 geldt ook bij dit scenario dat de ondergrens in grote delen van Alblasterdam dicht genaderd wordt. Veel ruimte om het niveau verder te verlagen is er dus niet.

Wat mag het kosten ?

De gemeente Alblasterdam heeft op dit moment een bedrag van € 2.324.000,- per jaar beschikbaar voor het onderhoud aan de openbare ruimte. Dit bedrag omhelst het dagelijks onderhoud en is exclusief kosten zoals overhead en investeringen. Dit totale bedrag voor dagelijks onderhoud is ook aangegeven in het integrale vervangingsplan dat op 22 april 2009 in de raad vastgesteld zal worden.

De verschillende scenario's hebben allemaal een consequentie voor kwaliteit en/of budget. De kosten per scenario staan hieronder weergegeven. Daaronder is het verschil met het huidige budget en de honorering van de wensen uit de workshop in beeld gebracht.

Omschrijving	Scenario 0	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
	huidige kwaliteit	overall basiskwaliteit	minimale ambitie	ambitie uit workshop	huidig budget handhaven
Huidig budget	€ 2.324.000,-	€ 2.324.000,-	€ 2.324.000,-	€ 2.324.000,-	€ 2.324.000,-
Benodigd budget	€ 2.687.000,-	€ 2.216.000,-	€ 2.484.000,-	€ 2.721.000,-	€ 2.324.000,-
Vershil in budget	€ +363.000,-	€ -108.000,-	€ +160.000,-	€ +397.000,-	€ 0,-

Budget en Workshop

Stijging/daling budget in %	+15,6%	-4,6%	+6,9%	+17,1%	0%
Rapportcijfer	4,0 - 8,0	6,0	6,5 - 7,0	7,0 - 8,0	6,5
Aansluiting wensen workshop	-	--	+	++	+/-

Voorstel keuze scenario.

Het college adviseert u in te stemmen met de keuze voor scenario 4, een realistisch kwaliteitsscenario op basis van het huidige budget. Deze keuze houdt feitelijk een langzame toekomstige vermindering in van de huidige kwaliteit tot op het minimale niveau van het gekozen scenario 4 met gemiddeld een score van 6,5. Meer mag – minder niet.

De keuze heeft ook een uitdaging in zich om zoveel mogelijk van de huidige kwaliteit te behouden met gebruik van het huidige budget. Door creatief en doelmatig met het beschikbare personeel en middelen om te gaan kan met dit scenario een acceptabele kwaliteit gehaald en behouden worden. Een van de middelen om dit te bereiken is om zoveel mogelijk werk met de eigen dienst uit te voeren. Met de aanschaf van een eigen veegwagen begin dit jaar is al een goede stap in deze richting genomen.

Als prioriteit zullen eerst de lage scores uit de meting van de huidige situatie weggewerkt moeten worden.

Ambities.

Tijdens de workshops is door diverse deelnemers de ambitie naar een hoger niveau dan scenario 4 naar voren gebracht. Ondanks de huidige beperkende factor van de beschikbare financiën kan daarom zeker de wens uitgesproken worden het niveau niet verder te laten zakken dan de doelstellingen in scenario 2. Een termijn van 4 jaar is redelijk om dit te bereiken.

Areaaluitbreidingen.

De berekening in de rapportage zijn gebaseerd op de situatie eind 2008/ begin 2009. De toekomstige areaaluitbreidingen zijn buiten beschouwing gelaten. De belangrijkste toekomstige areaaluitbreidingen zijn :

- o Plan Waterhoven
- o Plan Alblasserwerf
- o Bedrijventerrein Polder Nieuwland
- o Haven Zuid
- o Plan Mercon

Deze uitbreidingen betekenen, ongeacht het ontwerp of de gekozen materialen, een aanzienlijke uitbreiding van het te beheren areaal, waardoor de budgetten voor beheer & onderhoud zullen moeten stijgen.

Evaluatie.

Het is wenselijk om zeker een maal per jaar de gekozen kwaliteit te monitoren. Met behulp van het door Oranjewoud gehanteerde systeem van schouwen is dit op vrij eenvoudige wijze mogelijk. Deze monitoring moet bij voorkeur plaatsvinden in het voorjaar in combinatie met een wijkschouw. In een jaarlijkse rapportage zullen de bevindingen aan het college en raad gerapporteerd worden. Aan de hand van de bevindingen kunnen de inspanningen indien nodig verlegd worden naar onderdelen waar dit noodzakelijk is.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

secretaris

burgemeester 12

De raad van de gemeente Alblasserdam;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 april 2009, registratienummer Raad 2009/031, met betrekking tot Kwaliteitsplan dagelijks beheer openbare ruimte

B E S L U I T:

1. Kennis nemen van het rapport "Keuzes voor beeldkwaliteit ", het kwaliteitsplan dagelijks beheer openbare ruimte voor de gemeente Alblasserdam;
2. Het rapport vaststellen als beleidskader voor het dagelijks onderhoud in de openbare ruimte voor de komende jaren;
3. Instemmen met de keuze van scenario nr. 4 als minimale beeldkwaliteit;
4. Instemmen met de ambitie om over 4 jaar een minimale beeldkwaliteit van scenario nr. 2 te hebben.

Alblasserdam, 27 mei 2009
De raad voornoemd,

griffier

voorzitter

Kwaliteitsplan Dagelijks Beheer Openbare Ruimte

Keuzes voor Beeldkwaliteit

Keuzes voor beeldkwaliteit

Kwaliteitsplan Dagelijks Beheer Openbare Ruimte

projectnr. 180457

revisie 2.0

17 april 2009

Opdrachtgever

Gemeente Alblaserdam

Afdeling Buitenruimte

Cortgene 2

2950 AA Alblaserdam

datum vrijgave

17 april 2009

beschrijving revisie 2.0

definitief Beeldkwaliteitsplan

goedkeuring

P. Tjabbes

vrijgave

M. v.d. Kieboom

Samenvatting

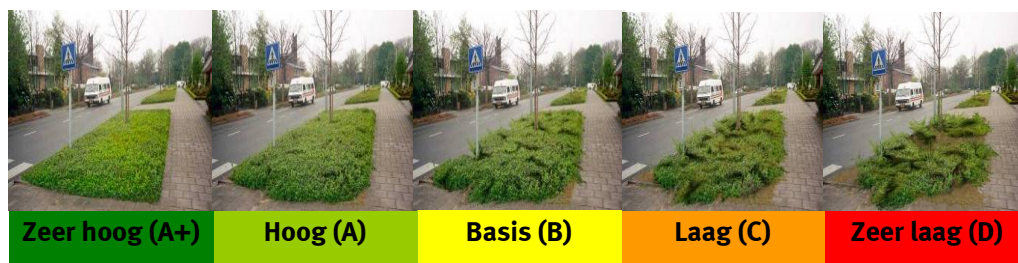
Aanleiding en Doel

De gemeente Alblasterdam heeft behoefte aan een beeldkwaliteitsplan, dat de basis vormt voor beslissingen, sturing en communicatie over het dagelijks beheer van de openbare ruimte. Het beeldkwaliteitsplan geeft inzicht in de kwaliteitsbeelden van het dagelijks beheer, het resultaat, inclusief het budget dat daarvoor benodigd is voor het langdurig in stand houden van deze beeldkwaliteit.

Uitgangspunten van het Beeldkwaliteitsplan

In het beeldkwaliteitsplan ligt de focus op het dagelijks beheer van de openbare ruimte in Alblasserdam. Dit dagelijks beheer omhelst het frequent, kortcyclisch en regulier onderhoud aan de openbare ruimte van verharding, groen, meubilair en verzorgend onderhoud, zoals snoeien van plantsoenen, straatvegen en onderhoud aan straatmeubilair. Onderwerpen zoals ontwerp en inrichting van de openbare ruimte, materiaalgebruik, gebruik en beleving van de openbare ruimte vallen niet onder het dagelijks beheer en blijven buiten beschouwing.

In het Kwaliteitsplan wordt uitgegaan van een gebiedsindeling, op basis van gebieden die in functie, uitstraling en gebruik overeenkomen. Deze gebieden zijn voor Alblasserdam Centrum, Woongebieden, Hoofdwegen, Bedrijventerreinen, Groengebieden en het Buitengebied. In het gehele beeldkwaliteitsplan worden deze gebieden gehanteerd, teneinde de uiteindelijke ambities helder en eenduidig te formuleren. Deze ambities zijn uitgedrukt in vijf kwaliteitniveaus, een systematiek die aansluit op de landelijke systematiek voor beeldkwaliteit. Deze kwaliteitniveaus zijn opgebouwd uit beelden en normen, en geven inzicht in eindbeelden van het dagelijks onderhoud.

Voorbeeld van beeldkwaliteitsniveaus van beplanting

Huidige situatie: budget, areaal en beeldkwaliteit

De gemeente Alblasserdam heeft op dit moment een bedrag van € 2.324.000,- per jaar beschikbaar voor het onderhoud aan de openbare ruimte. Dit bedrag omhelst het dagelijks onderhoud en is exclusief kosten zoals overhead en investeringen. Het gehele areaal aan verharding, groen, meubilair, inclusief het verzorgend onderhoud, wordt met dit bedrag onderhouden. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om ruim 800.000m² wegen, 4.081 lichtmasten en ruim 6.500 bomen. In een steekproef is de huidige kwaliteit in beeld gebracht. Deze steekproef, op 50 locaties in Alblasserdam uitgevoerd op basis van landelijke normen, laat zien dat met het huidige onderhoud de beeldkwaliteit over het algemeen een voldoende (basis) of ruime voldoende (hoog) scoort, maar dat ook een lage beeldkwaliteit voorkomt. Uitgedrukt in rapportcijfers betekent dit een variatie tussen de 4 (lage kwaliteit) en 8 (hoge kwaliteit). Met name in centrumgebieden en op bedrijven-terreinen komt op diverse plaatsen een lage beeldkwaliteit voor.

Keuze uit Scenario's

Om in de toekomst concrete afspraken te kunnen maken over de ambities voor beeldkwaliteit in het dagelijks onderhoud, zijn een aantal scenario's uitgewerkt, waarin de beeldkwaliteit is gekoppeld aan het benodigde budget voor het langdurig in stand houden van deze kwaliteit. Deze scenario's zijn tot stand gekomen op basis van de huidige situatie en de wensen binnen de gemeente, zoals deze tijdens een workshop op 4 februari 2009 zijn benoemd. De volgende scenario's zijn uitgewerkt:

- **Scenario 0: huidige beeldkwaliteit handhaven** (rapportcijfer 4,0-8,0): de huidige beeldkwaliteit wordt voortgezet, inclusief de diversiteit en mogelijke veiligheidsrisico's.
- **Scenario 1: overal een basiskwaliteit** (rapportcijfer 6,0): in de hele gemeente is een gelijkwaardige basiskwaliteit aanwezig.
- **Scenario 2: minimale ambitie** (rapportcijfer 6,5 - 7,0): In het centrum wordt een hoge beeldkwaliteit gerealiseerd en daarnaast zijn oom de verzorging in het woongebied en groengebieden van een hoge kwaliteit.
- **Scenario 3: ambitie uit de workshop** (rapportcijfer 7,0 - 8,0): In het centrum, woongebieden en groengebieden een hoge beeldkwaliteit op groen, meubilair en verzorging. De overige aspecten scoren minimaal een basiskwaliteit.
- **Scenario 4: huidig budget handhaven** (rapportcijfer 6,5): In het centrum een hoge beeldkwaliteit en in de woongebieden voor verzorging een hoge kwaliteit voor onkruid.

Vergelijking van scenario's

De verschillende scenario's hebben allen een consequentie voor zowel de beeldkwaliteit als het budget, en sluiten in meer of mindere mate aan bij de wensen binnen de gemeente. De kosten per scenario staan hieronder weergegeven. Daarnaast is ook de aansluiting op de wensen uit de workshop in beeld gebracht.

Omschrijving	Scenario 0		Scenario 1		Scenario 2		Scenario 3		Scenario 4	
	huidige kwaliteit		overal basiskwaliteit		minimale ambitie		ambitie uit workshop		huidig budget handhaven	
Huidig budget	€	2.324.000,-	€	2.324.000,-	€	2.324.000,-	€	2.324.000,-	€	2.324.000,-
Benodigd budget	€	2.687.000,-	€	2.216.000,-	€	2.484.000,-	€	2.721.000,-	€	2.324.000,-
Vershil in budget	€	+363.000,-	€	-108.000,-	€	+160.000,-	€	+397.000,-	€	0,-
Stijging/daling budget in %		+15,6%		-4,6%		+6,9%		+17,1%		0%
Rapportcijfer		4,0 - 8,0		6,0		6,5 - 7,0		7,0 - 8,0		6,5
Aansluiting wensen workshop		-		--		+		++		+/-

Keuze scenario en implementatie

Uiteindelijk wordt een keuze gemaakt voor een kwaliteitsscenario, inclusief het bijbehorend budget. Deze keuze vormt het uitgangspunt voor de organisatie van het dagelijks onderhoud in de gemeente in de komende jaren. De keuze van een kwaliteitsscenario betekent een aanpassing en mogelijk omschakeling van de werkwijzen, doordat het resultaat, de beeldkwaliteit, centraal komt te staan. De resultaten worden periodiek in beeld gebracht en gerapporteerd, zodat inzicht ontstaat in de prestaties en aandachtspunten.

Inhoud

	Samenvatting	2
1	Inleiding	6
2	Uitgangspunten	8
2.1	Wat is beeldkwaliteit?	8
2.2	Kwaliteitsniveaus en uitgangspunten	9
2.3	Ruimtelijke indeling	9
3	Verkenning huidige situatie	12
3.1	Beeldkwaliteit Beheer Openbare Ruimte	12
3.2	Budgetten beheer	13
3.3	Vergelijking huidige beeldkwaliteit en budget	14
3.4	Workshop Verkenning	15
3.5	Huidig beleid	15
4	Kwaliteitskeuze	16
4.1	Toelichting op keuze	16
4.2	Scenario 0: Huidige beeldkwaliteit	18
4.3	Scenario 1: Overal basiskwaliteit	19
4.4	Scenario 2: Minimale ambitie	20
4.5	Scenario 3: Ambitie uit de workshop	21
4.6	Scenario 4: Huidig budget handhaven	22
5	Overzicht kosten	24
5.1	Kosten per scenario	24
5.2	Opmerkingen over kosten	24
5.3	Keuze voor kwaliteit inclusief budget	25
6	Doorkijk realisatie kwaliteitskeuze	26
6.1	Het beheerproces	26
6.2	Keuze scenario en budgetten (ambitie)	27
6.3	Kwaliteitskeuze realiseren (opdracht)	27
6.4	Prestaties controleren (toezicht)	27
6.5	Terugkoppelen resultaten (monitoring)	28

Bijlage 1: Huidig Beleid

Bijlage 2: Schouwssystematiek

1 Inleiding

Aanleiding en doel

De gemeente Alblaserdam heeft behoefte aan een beeldkwaliteitsplan, dat de basis vormt voor beslissingen, sturing en communicatie over het dagelijks beheer in de gemeente. In het beeldkwaliteitsplan worden de huidige situatie geschetst en de ambities van de openbare ruimte inclusief kosten in beeld gebracht. Deze informatie leidt tot een kwaliteitskeuze voor de komende jaren.

Het eindresultaat van dit beeldkwaliteitsplan is een bestuurlijke besluitvorming in 2009 over de ambities op gebied van het dagelijks beheer van de openbare ruimte, waarbij een keuze wordt gemaakt voor een scenario op basis van een beeldkwaliteit inclusief budget.

Aanpak

In het proces voorafgaand aan de besluitvorming zijn de volgende stappen doorlopen, waarin de kwaliteitsscenario's uit dit plan zijn voorbereidt.

De stappen zijn:

1. Start: gebiedsindeling, afbakening project, doel van het plan en eindresultaat;
2. Verkenning: huidige situatie in beeld op gebied van beleid, beeldkwaliteit en budget/ arealen;
3. Rekenmodel: arealen en budgetten vertaald naar rekenmodel voor kwaliteitsdiscussie;
4. Kwaliteitsdiscussie: interactieve workshop met toekomstscenario's;
5. Beeldkwaliteitsplan: rapportage met scenario's en kosten ter besluitvorming.
6. Besluitvorming: keuze voor een scenario.

Afbakening

Het beeldkwaliteitsplan richt zich op de kwaliteit van het dagelijkse beheer van de openbare ruimte. Centraal staat de verhouding tussen beeldkwaliteit en kosten van het beheer. Inrichting en gebruik van de openbare ruimte worden hierin niet meegenomen.

Aansluiting op CROW

De in dit beeldkwaliteitsplan gehanteerde begrippen en kwaliteitsbeelden zijn conform de landelijke systematiek en standaarden voor onderhoudsniveaus en beeldkwaliteiten. De **CROW** Publicatie 245 'Kwaliteitscatalogus openbare ruimte' (2007) is hierbij het uitgangspunt.

Figuur 1: Beleidskader beeldkwaliteitsplan Alblaserdam

In bovenstaand schema (figuur 1) staat weergegeven voor welke disciplines een keuze gemaakt wordt en op welke wijze deze keuze wordt gemaakt:

- Volledige keuze voor kwaliteit (technisch en verzorgend): wegen, groen, meubilair;
- Uitsluitend verzorgingskeuze: speelplaatsen (technisch minimaal veilig), openbare verlichting (functioneren), water (uitsluitend drijfvuil), verkeersregelinstantie (functioneren) en kunstwerken (minimaal veilig, uitsluitend verzorgend onderhoud);
- Geen keuze: gebouwen, riolering, begraafplaatsen en sportvelden is een keuze voor de technische kwaliteit en verzorgingsgraad niet relevant vanwege functie en gebruik. Voor het opstellen van brede beleidskaders worden deze disciplines wel meegenomen.

Leeswijzer

De opbouw van deze rapportage wordt in onderstaand schema weergegeven. In de rechter kolom is te lezen voor wie de hoofdstukken met name bedoeld zijn.

Hfst.	Onderwerp	Met name bedoeld voor
	Samenvatting Korte beschrijving van het beeldkwaliteitsplan en de belangrijkste conclusies.	Snelle lezer
1	Inleiding Hierin staat de aanleiding en doel van het project, resultaat, afbakening en aanpak beschreven.	Iedere lezer
2	Uitgangspunten Hierin wordt de gehanteerde systematiek uitgelegd en worden de belangrijkste punten uit het huidige beleid genoemd.	Geïnteresseerde lezer
3	Verkenning huidige situatie In dit hoofdstuk wordt de huidige beeldkwaliteit beschreven en worden de arealen en budgetten toegelicht.	Geïnteresseerde lezer
4	Kwaliteitskeuze In dit hoofdstuk staat de ambitie voor de openbare ruimte beschreven. Er zijn vijf scenario's geformuleerd op basis van beeldkwaliteit. Elk scenario is voorzien van een kwaliteitsprofiel en het benodigde budget voor instandhouding.	Iedere lezer
5	Overzicht kosten De relevante kosten worden beschreven en met elkaar vergeleken. Aanvullende kosten worden in beeld gebracht.	Geïnteresseerde lezer
6	Implementatie Welke stappen volgen om van het beeldkwaliteitsplan tot besluitvorming en implementatie te komen. In dit hoofdstuk wordt een handvat gegeven voor de vervolgstrategie.	Geïnteresseerde lezer

2 Uitgangspunten

Kijken we naar kwaliteit van de openbare ruimte, blijkt dat vele factoren invloed uitoefenen op de kwaliteit. In dit hoofdstuk schetsen we op welke wijze we in deze rapportage het begrip 'beeldkwaliteit' afkaderen en welke resultaten hieruit voortkomen.

2.1 Wat is beeldkwaliteit?

Het Beeldkwaliteitsplan beschrijft het beleidskader voor het dagelijks beheer van de openbare ruimte in de gemeente Alblasserdam. Om tot een zo goed mogelijke beschrijving te komen wordt allereerst antwoord gegeven op de vraag: wat is beeldkwaliteit?

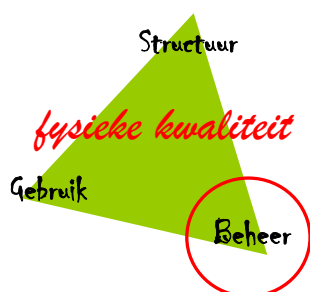
Kwaliteitskenmerken

Bij beschrijvingen in termen van 'beeldkwaliteit' is het belangrijk dat iedereen hetzelfde beeld voor ogen heeft. Begrippen moeten éénduidig en op een, voor alle partijen, begrijpelijke manier zijn vastgelegd. Om deze reden wordt het begrip beeldkwaliteit, voor het dagelijks beheer in de openbare ruimte in Alblasserdam, ontleend in een tweetal kenmerken, namelijk 'heel' en 'schoon'. De volgende kwaliteitskenmerken zijn beïnvloedbaar, te weten:

- **Technische staat:** is het heel?
De technische staat is een kwaliteitskenmerk waarmee de technische en/of vakkundige eisen worden aangegeven die gesteld worden aan park- en straatmeubilair, groen, verharding, kunstwerken en verlichting.
- **Verzorgingsgraad:** is het schoon?
De verzorgingsgraad is een kwaliteitskenmerk waarmee de eisen voor schoonheid en netheid worden aangegeven. Dit wordt uitgedrukt in eisen over de toegestane hoeveelheden onkruid en zwerfafval.

Daarnaast wordt de beeldkwaliteit beïnvloed door diverse andere aspecten, zoals functionaliteit, herkenbaarheid, representativiteit. Deze hebben meer met inrichting en gebruik van de openbare ruimte te maken en vallen buiten het kader van deze rapportage.

Fysieke kwaliteit:

Kwaliteit in de openbare ruimte:

Bij beschrijvingen in termen van 'groenkwaliteit' of 'wegenkwaliteit' is het belangrijk dat iedereen hetzelfde beeld voor ogen heeft. Begrippen moeten éénduidig en op een voor alle partijen begrijpelijke manier zijn vastgelegd. In het traject tot het komen tot een kwaliteitsplan is de fysieke kwaliteit van de openbare ruimte als ingang genomen. Er is tijdens de totstandkoming van het Kwaliteitsplan veel aandacht besteedt aan het verkrijgen van een eenduidig beeld over het begrip kwaliteit en de kwaliteitsniveaus in de openbare ruimte. Met name tijdens de **Workshop Verkenning** en de **Informatieavond Kwaliteitsplan**. Deze sessies hebben veel informatie opgeleverd over alle aspecten, namelijk beheer, inrichting/ structuur en gebruik. De samenhang tussen deze aspecten is voor de toekomst een belangrijk aandachtspunt in het realiseren van de ambities.

2.2 Kwaliteitsniveaus en uitgangspunten

Er zijn verschillende ambitieniveaus te onderscheiden. De beeldkwaliteit is uitgedrukt in 5 niveaus, zoals in figuur 2 staat weergegeven.

Figuur 2: Impressie kwaliteitsniveaus zeer hoog tot en met zeer laag

De keuzemogelijkheden voor de gewenste beeldkwaliteitsniveaus van de openbare ruimte zijn als volgt:

- **Zeër hoog** (CROW A⁺): zeer goed, nagenoeg ongeschonden, als nieuw
- **Hoog** (CROW A): goed, bijna niets op aan te merken, mooi, comfortabel.
- **Basis** (CROW B): voldoende, wel wat op aan te merken, functioneel.
- **Laag** (CROW C): matig, enkele achterstanden, onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder.
- **Zeër laag** (CROW D): slecht, kapot, kapitaalvernietiging, uitlokking van vernieling, functieverlies, juridisch aansprakelijkstelling

De niveaus 'hoog', 'basis' en 'laag' vormen de kern van elke kwaliteitsdiscussie. Ze bieden ruimte om te differentiëren: waar moet het beter en waar mag het wat minder? De systematiek sluit aan op landelijke normeringen zoals ook in publicatie 245 'Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte' van het CROW zijn opgenomen.

Uitgangspunten voor de kwaliteitskeuze:

- Berekeningen van de eenheidsprijzen zijn gebaseerd op de begroting 2009.
- Arealen zijn gebaseerd op de situatie in 2008.
- Arealen en kosten van de begraafplaats, volkstuinten, sportcomplexen en terrein van overige gebiedsbeheerders zijn niet meegenomen in de kwaliteitskeuze en vallen buiten de arealen en berekeningen van budgetten.

2.3 Ruimtelijke indeling

De openbare ruimte van de gemeente Alblasterdam is in verschillende type gebieden verdeeld, een gebiedsindeling door middel van functie, inrichting en gebruik. Bij het bepalen van de gebiedsindeling wordt daarom een primair onderscheid gemaakt naar functies als wonen, werken, winkelen en verkeer in de gemeente.

Het wordt zo mogelijk om het beheer af te stemmen op de functie van het gebied. De beeldkwaliteit van het beheer hoeft niet overal gelijk te zijn. In gebieden en plekken met een hoge gebruikswaarde en representativiteit is de verwachting van de beeldkwaliteit hoger dan in gebieden met een lage gebruiksdruk en bezoekersintensiteit zoals bijvoorbeeld het buitengebied. Om deze redenen zijn binnen de gemeente Alblasterdam zes gebieden aangewezen die door de kenmerkende functie en gebruikswaarde van

elkaar verschillen, namelijk; **centrum, woongebied, hoofdwegen, bedrijventerrein, groengebied en buitengebied.**

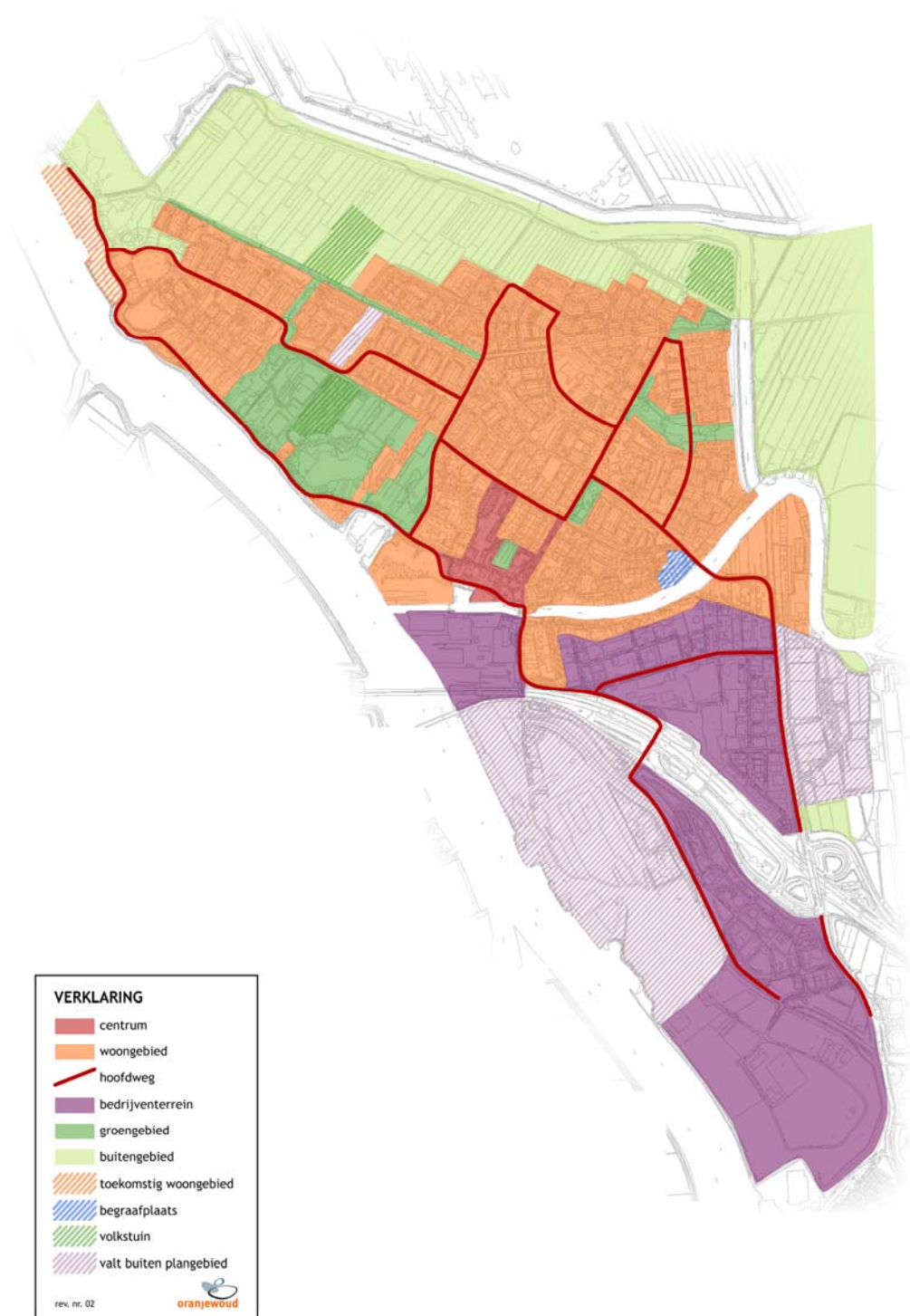
De bos- en natuurterreinen, sportvelden, begraafplaats, volkstuinen en particuliere eigendommen blijven in deze indeling buiten beschouwing. Kwaliteitskeuze op basis van een beeld beheer spelen hier niet of nauwelijks een rol vanwege de specifieke functie van deze gebieden. De functie gaat hier boven het beeld. Ook niet-gemeentelijke openbare terreinen zoals rijkswegen en eigendommen van het waterschap/ hoogheemraadschap vallen buiten het kader van dit beeldkwaliteitsplan.

In de hier na volgende gebiedsindelingenkaart (figuur 3) is voor de gemeente Alblaserdam aangegeven welke functionele gebiedsindeling er is gemaakt en wat er onder verstaan wordt. De kaart is gebaseerd op de kenmerkende gebieden binnen de gemeente en de hoofdwegen zoals deze zijn vastgelegd in het 'Wegengebruiksplan' uit 2004.

De gebiedsindeling in de gemeente Alblaserdam:

- **Centrum:**
Functie: winkelen en verblijven. Hieronder vallen verzamelplaatsen van winkels en voorzieningen op gemeentelijk niveau.
- **Woongebied:**
Functie: wonen en verblijven. De integrale openbare ruimte binnen de woonwijken. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen verschillende wijken. Speelplaatsen en plantsoenen vallen ook onder het woongebied
- **Hoofdwegen:**
Functie: vervoer, verkeer, doorstroming. De hoofdwegen hebben een verkeers- en hoofdontsluitingsfunctie op gemeentelijk en wijkoverstijgend niveau. De routes koppelen wijken en functies aan elkaar. De hoofdwegen zijn van belang voor oriëntatie in de gemeente.
- **Bedrijventerrein:**
Hier staat de functie werken centraal. Bedrijventerreinen bestaan uit industrie, (groot)handelsbedrijven en kantoren.
- **Groengebied:**
Groene verblijfsgebieden en/of parken, geschikt om kort- en langdurig te recreëren. De groengebieden hebben duidelijk een ander karakter dan de omliggende gebieden.
- **Buitengebied:**
Gebied rondom de kernen waar landbouw en natuur de belangrijkste functie zijn. Dit gebied valt grotendeels buiten het beeldkwaliteitsplan, omdat het gebied niet in beheer is bij de gemeente, met uitzondering van enkele wegen en fietspaden.

Gebiedsindeling gemeente Alblasterdam

Figuur 3: Gebiedsindeling in de gemeente Alblasterdam

3 Verkenning huidige situatie

De huidige situatie vormt het fundament voor de beeldkwaliteitskeuze. De gegevens over kosten, arealen en beeldkwaliteit zijn samen de uitgangspunten voor de toekomst en geven belangrijk inzicht in de mogelijkheden voor het beheer.

3.1 Beeldkwaliteit Beheer Openbare Ruimte

Schouw beeldkwaliteit

Om de huidige situatie in de gemeente Alblasserdam te kunnen beoordelen heeft een schouw plaatsgevonden. De schouwronde is uitgevoerd in juni 2008. Hierbij is in een steekproef van 50 locaties de huidige kwaliteit van de openbare ruimte gemeten. De locaties waar is gemeten zijn gelijkmatig verspreid over diverse gebieden, waarmee een representatief beeld wordt verkregen van de beeldkwaliteit. In bijlage 2 staat de schouwmethodiek zoals die is gehanteerd beschreven.

Huidige beeldkwaliteit openbare ruimte

Het totaalbeeld van de beeldkwaliteit in de gemeente Alblasserdam is basis tot hoog. Op basis van rapportcijfers scoort de verharding een 7-, het groen een 7, meubilair en verzorging een 7,5. De totale beeldkwaliteit van de openbare ruimte scoort voldoende. De totale gemiddelde beeldkwaliteit van de openbare ruimte in Alblasserdam ligt op een 7+.

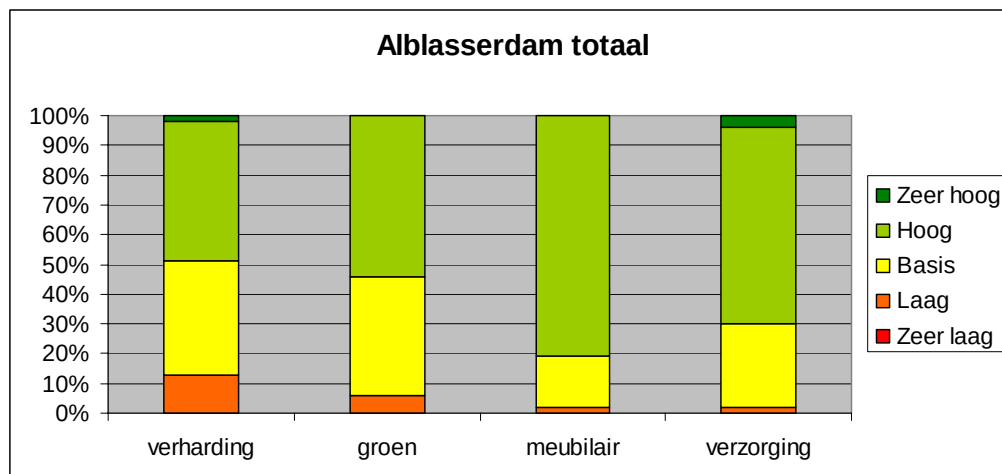
Rapportcijfers per beheeraspect:

- Verharding: 7-
 - Groen: 7
 - Meubilair: 7,5
 - Verzorging: 7,5
- (juni 2008)

Algemeen

Voor zowel verharding, groen, meubilair als verzorging ligt de beeldkwaliteit op het grootste deel van de plekken op een basis of hoog niveau. Op enkele plekken is een lage kwaliteit aanwezig. In onderstaande grafiek is de gemiddelde score per discipline en verdeling in kwaliteitsniveaus zichtbaar. In de grafiek is zichtbaar dat meubilair en verzorging het meest een hoge beeldkwaliteit scoren. Verharding heeft in verhouding vaker een lage kwaliteit, wat grotendeels veroorzaakt wordt doordat bij de verharding vaker plekken met een lage kwaliteit voorkomen en minder plekken met een hoge kwaliteit.

Grafiek 1: Overzicht verdeling beeldkwaliteit per aspect in de gemeente Alblasserdam (juni 2008)

Resultaten per gebied

In de schouw zijn de locaties onderverdeeld aan de hand van de gebiedsindeling zoals in paragraaf 2.3 (ruimtelijke indeling) staat beschreven. Hierdoor is het mogelijk de diverse gebieden met elkaar te vergelijken. In het onderstaande overzicht (figuur 4) staan de algemene resultaten voor zowel de technische staat als verzorgingsgraad vermeld.

Huidige beeldkwaliteit		Rapportcijfer: Variërend tussen 4 en 8					
		Centrum	Woongebied	Hoofdwegen	Bedrijventerrein	Groengebied	Buitengebied
Verharding		Hoog - laag	Hoog - basis	Hoog - basis	Hoog - laag	Hoog - basis	Hoog - basis
Groen		Basis - laag	Hoog - basis	Hoog - basis	Hoog - laag	Hoog - basis	Hoog - basis
Meubilair		Hoog	Hoog	Hoog - basis	Hoog - basis	Hoog - basis	Hoog - laag
Verzorging		Hoog - basis	Hoog - Basis	Hoog - basis	Hoog - basis	Hoog	Zr. hoog - hoog
Legenda		Zeer hoog	Hoog	Basis	Laag	Zeer laag	

Figuur 4: Resultaten per gebiedsindeling voor de technische staat en verzorging (juni 2008)

Uit bovenstaand overzicht komen de volgende conclusies naar voren:

- De gemiddelde beeldkwaliteit ligt op basis tot hoog met enkele uitschieters richting hoog en laag;
- Technische staat en verzorging scoren vrijwel dezelfde beeldkwaliteit;
- In het centrum scoren verharding en groen lager dan de gemiddelde beeldkwaliteit;
- Het woongebied, hoofdwegen, het groengebied en het buitengebied scoren een vergelijkbare basis tot hoge beeldkwaliteit;
- Op de bedrijventerreinen is de beeldkwaliteit van verharding en groen wisselend;
- In het groengebied en het buitengebied scoort de netheid boven het gemiddelde.

Voor de gedetailleerde schouwresultaten per discipline (verharding, groen, meubilair en kunstwerken) wordt verwezen naar het 'Werkdocument 1: Verkenning' van juli 2008. Daarin staan de resultaten van de huidige beeldkwaliteit voor de betreffende discipline visueel en tekstueel weergegeven.

3.2 Budgetten beheer

In het kader van het Beeldkwaliteitsplan zijn de budgetten voor het jaarlijks beheer van de openbare ruimte uitgesplitst, zodat de kwaliteitskeuze zich beperkt tot de kosten die werkelijk te relateren zijn aan een bepaalde beeldkwaliteit.

Afbakening budgetten voor kwaliteitskeuze

Het totale budget voor het beheer van het areaal in de openbare ruimte is opgebouwd uit diverse posten en werkzaamheden. Hierbij is een onderscheid tussen kosten die rechtstreeks te relateren zijn de beeldkwaliteit die gerealiseerd wordt enerzijds (variabele kosten), en kosten die onafhankelijk van het beheer continu doorlopen (vaste kosten). De relevante kosten hebben direct effect op de gerealiseerde beeldkwaliteit en hangen samen met een kwaliteitskeuze. De overige kosten blijven gelijk en veranderen niet, ongeacht de kwaliteitskeuze.

Welke aantallen beheert de gemeente eigenlijk?

- Asfalt 205.000 m²
- Elementen 612.000 m²
- Lichtmasten 4081 st.
- Banken 323 st.
- Bomen 6.500 st.
- Gras 340.000 m²
- Beplanting 190.00 m²

Kosten relevant voor kwaliteitskeuze (voorbeelden):

- Herstel van kleine schades aan verharding en markeringen;
- Dagelijks onderhoud aan beplantingen (snoei, inboet, maaien);
- Vervangen en reparatie van meubilair en openbare verlichting;
- Kosten voor inzet veegwagens, ledigen afvalbakken en inzet papierprikkers;
- Onkruidverwijdering (chemisch, mechanisch in groen en op verharding);
- etc.

Kosten niet relevant voor kwaliteitskeuze (voorbeelden):

- Opstellen van beleid- en beheerplannen;
- Kosten voor voertuigen en materieel;
- Budgetten voor onderhoud aan gebouwen zoals gemeentehuis;
- Algemene Voorzieningen/ Middelen;
- Overhead;
- Voorlichting en communicatie;
- etc.

Beschikbaar budget

De begroting voor het dagelijks beheer van de openbare ruimte in Alblasserdam omvat in totaal € 2.324.000. Binnen dit bedrag vallen de kosten zoals hierboven beschreven bij de relevante kosten. De kosten voor bijvoorbeeld grote projecten, renovaties, nieuwe aanleg etc. zijn hierin niet meegenomen.

3.3 Vergelijking huidige beeldkwaliteit en budget

In het dagelijks beheer van de openbare ruimte bestaat een duidelijke relatie tussen beschikbaar budget en gerealiseerde beeldkwaliteit. Echter zijn er meerdere factoren van invloed op de beeldkwaliteit, zoals toegepaste materialen, gebruik (intensief of extensief), grootschalige projecten in het verleden en reconstructies, integrale aanpak van het beheer etc.

Situatie in Alblasserdam vergeleken met landelijk gemiddelde.

Een vergelijking tussen kwaliteit en beschikbaar budget laat zien dat de kwaliteit van de openbare ruimte in Alblasserdam, zoals beschreven in paragraaf 3.1, relatief hoog scoort ten opzichte van het beschikbare budget. In vergelijking met landelijke cijfers betekent dit dat de kwaliteit hoger ligt dan vanuit de cijfers verwacht mag worden.

Belangrijke argumenten voor het hoger scoren van de kwaliteit zijn:

- Grootschalige investeringen in de hoofdwegen in afgelopen jaren; veel hoofdwegen zijn in de afgelopen jaren gereconstrueerd, waarbij de verharding, meubilair en omliggend groen zijn aangepakt. Zowel op technische staat als verzorgend onderhoud (onkruid) heeft dit een langdurige positieve uitwerking op de beeldkwaliteit. Dit betekent dat de kosten voor beheer op deze locaties lager uitvallen.
- Chemische onkruidverwijdering; per eenheid is chemische verwijdering effectiever dan mechanisch.
- Uitvoering in eigen beheer; eigen medewerkers leveren relatief een hogere kwaliteit dan inhuur van aannemers. Voordelen liggen met name op het gebied van flexibiliteit en continuïteit van de inzet, betrokkenheid van medewerkers en aanwezigheid van lokale kennis in het beheer.
- Eigen veegwagens; effectieve bestrijding van zwerfafval en preventie van onkruid.

3.4 Workshop Verkenning

De Workshop verkenning op woensdag 10 september 2008 heeft inzicht gegevens in de mening over de huidige kwaliteit. Tijdens deze avond is door de aanwezige gesproken over de huidige situatie van de openbare ruimte in de gemeente Alblasterdam. Voorafgaand aan de groepsdiscussie is er een toelichting gegeven over het Beeldkwaliteitsplan en het begrip 'Kwaliteit van de openbare ruimte'. De Workshop verkenning was de eerste stap in het proces om te komen tot een kwaliteitskeuze. Deze workshop was vooral informatief van karakter en levert voor de gemeente waardevolle informatie over hoe de meningen zijn over de openbare ruimte en beheer specifiek.

Voor een uitgebreidere beschrijving van de Workshop verkenning wordt verwezen naar het 'Verslag Workshop Verkenning' van oktober 2008. Hieronder staat het totaalbeeld over de openbare ruimte in Alblasterdam beschreven in woorden, zoals deze door de workshopdeelnemers is weergegeven gedurende de bijeenkomst.

Totaalbeeld:

- Inhaalslag gemaakt op het gebied van inrichting en beheer in afgelopen jaren;
- Beheer duidelijk verbeterd in de afgelopen periode;
- Verschil tussen wijken onderling op inrichtings- en beheerniveau;
- Lokale verbeteringen als aandachtspunt;
- Het algemeen onderhoudsniveau is goed.

De belangrijkste resultaten in het **algemeen** zijn:

- ♦ Speelplekken zijn voldoende, de locatie is aandachtspunt;
- ♦ Buitengebied heeft een unieke waarde, deze behouden;
- ♦ Meubilair is voldoende, locaties kritisch bekijken voor gebruik van banken etc.;
- ♦ Parkeervoorzieningen zijn onvoldoende;
- ♦ Toegang mindervalide niet altijd optimaal;
- ♦ Veiligheid fietsers soms onvoldoende;
- ♦ Informatievoorziening kan beter en sneller;
- ♦ Serviceniveau (meldingen) is prima.

De belangrijkste resultaten gericht op het **dagelijks beheer** zijn:

- ♦ Groen: sierwaarde en onderhoud zijn goed. Aandacht voor nieuwe aanleg (nieuwbouw);
- ♦ Verharding: verzakking (zetting) met wateroverlast;
- ♦ Verzorging: zwerfafval in centrum en op hangplekken;
- ♦ Beheerkosten versus inrichting: zorg voor afstemming;
- ♦ Wijkschouwen: positieve reacties en betrokkenheid;
- ♦ Entrees en hoofdwegen hebben goede kwaliteit.

3.5 Huidig beleid

Nota's relevant voor de openbare ruimte:

- Collegeprogramma 2006-2010
- Wegengebruikersplan
- Uitvoeringsprogramma Wegen
- Groenstructuurplan

Het huidig beleid van de gemeente Alblasterdam met betrekking tot de openbare ruimte bestaat uit verschillende beleidsnota's. Deze zijn onder te verdelen in strategische, tactische en operationele plannen. In deze beleidsstukken staan richtlijnen en uitgangspunten vermeld waarmee rekening moet worden gehouden bij het opstellen van het Beeldkwaliteitsplan. In het kader hiernaast worden enkele relevante beleidsnota's kort benoemd. In bijlagen 1 staan de belangrijkste conclusies uit de betreffende nota's. Het Kwaliteitsplan Dagelijks Beheer Openbare Ruimte valt binnen de categorie strategische plannen en vormt daarmee de basis voor de vertaling richting tactische en operationele plannen (zie hoofdstuk 6 voor de toelichting).

4 Kwaliteitskeuze

De verkenning van de huidige situatie vormt de basis voor de keuze van de gewenste beeldkwaliteit. De kwaliteitskeuze is uitgewerkt in een vijftal scenario's voor het dagelijks beheer van de openbare ruimte. In de scenario's staat de gewenste beeldkwaliteit verwoord door middel van verschillende kwaliteitsniveaus.

4.1 Toelichting op keuze

De keuze voor beeldkwaliteit is gericht op het langdurig in stand houden van de openbare ruimte op het gekozen niveau. Kenmerkend voor deze werkwijze is het sturen op resultaat met behulp van omschrijvingen, ondersteund door kwaliteitsbeelden. De voordelen van deze werkwijze zijn een heldere communicatie over het resultaat, eenduidig inzicht in de resultaten en een eenvoudige communicatie tussen bestuurders, beheerders en burgers.

Met de beeldkwaliteit van de openbare ruimte kan verschillend omgegaan worden. Dit is op de eerste plaats afhankelijk van het ambitieniveau dat wordt gekozen. Een verschil in beeldkwaliteit (ambities) betekent een verschil in kosten en dus in jaarlijks benodigde budgetten om de gewenste beeldkwaliteit te realiseren en langdurig in stand te houden.

Keuze voor kwaliteit: scenario's

Centraal in dit hoofdstuk staat de vraag: welke ambities heeft de gemeente Alblasterdam voor de kwaliteit van de openbare ruimte? De keuze van welke kwaliteit op welke plek wordt door het gemeentebestuur gemaakt. Aan de hand van de wensen en bijbehorende financiële consequenties zijn de volgende vijf scenario's beschreven:

0. *Huidige beeldkwaliteit*
1. *Overall basiskwaliteit*
2. *Minimale ambitie*
3. *Ambitie uit de workshop*
4. *Huidig budget handhaven*

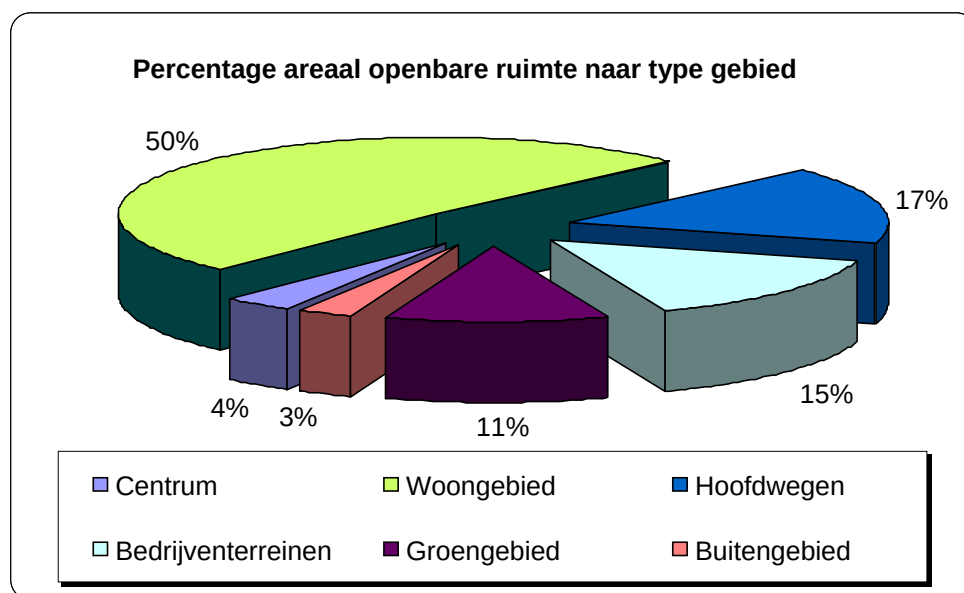
In de hier navolgende paragrafen zijn de vijf genoemde scenario's uitgewerkt. Elk scenario is kort beschreven, met daarbij een beschrijving van de beeldkwaliteit en de gevolgen voor het budget.

Input voor deze scenario's vormt de workshop die op 4 februari 2009 heeft plaatsgevonden. Deze workshop was gericht op het verkrijgen van richtinggevende uitgangspunten van raadsleden en vakambtenaren voor de gewenste beeldkwaliteit. Tijdens de workshop is nagedacht en gediscussieerd over de gewenste beeldkwaliteit voor de openbare ruimte in het geheel en per gebied specifiek.

Toelichting: onderhoudskosten en kwaliteit

Zoals eerder vermeld heeft een beeldkwaliteitskeuze consequenties voor het benodigde budget, maar niet alle keuzes hebben evenveel invloed. De belangrijkste factoren die het budget op basis van de keuze beïnvloeden zijn (in deze volgorde):

1. *Kwaliteitskeuze t.o.v. huidige beeldkwaliteit: een keuze dicht bij de huidige beeldkwaliteit heeft weinig consequenties*
2. *Oppervlakte in type gebiedsindeling: een keuze in een bepaald gebied met een groot areaal heeft aanzienlijke gevolgen voor het budget (zie figuur 5).*
3. *Gebruiksdruk: een intensief gebruikt gebied levert meer kosten op ten opzichte van een extensief gebruikt gebied, met name op gebied van verzorgend onderhoud.*

Figuur 5: Verdeling van arealen (groen en verharding samengevat) over de diverse gebieden.

Van huidige naar gekozen beeldkwaliteit

In de scenario's wordt een keuze gemaakt voor één beeldkwaliteit, basis of hoog, in een gebied. Dit betekent niet dat alles er in de praktijk ook direct op het gewenste niveau ligt, op korte termijn zijn namelijk enige discrepanties aanwezig. Op de langere termijn zal de beeldkwaliteit op het gekozen niveau komen te liggen en wordt de spreiding kleiner. Door middel van een groeipad wordt toegewerkt naar een gemiddelde beeldkwaliteit die overeenkomt met het gekozen niveau. Belangrijk hierbij is de doorvertaling van de gekozen beeldkwaliteit naar de uitvoering en frequente terugkoppeling van de resultaten. In hoofdstuk 6 wordt nader ingegaan op de implementatie van de beeldkwaliteitskeuze.

4.2 Scenario 0: Huidige beeldkwaliteit

Het scenario 'Huidige beeldkwaliteit' geeft de kwaliteit van de openbare ruimte weer zoals deze in 2008 in beeld is gebracht. Dit scenario gaat uit van het voortzetten van de huidige situatie. De beeldkwaliteit blijft hiermee onveranderd. De kosten stijgen echter, doordat grote investeringen in de afgelopen jaren een positief effect hebben op de huidige beeldkwaliteit. In paragraaf 3.3 staat dit nader toegelicht.

Beschrijving van de Beeldkwaliteit

De gemiddelde beeldkwaliteit van de openbare ruimte is zeer divers. De beeldkwaliteit varieert tussen hoog en laag, waarbij binnen de diverse gebieden grote verschillen voorkomen. Lage kwaliteit komt op meerdere locaties voor en het is mogelijk dat gevaarlijke situaties ontstaan. Bovendien doet een lage kwaliteit afbreuk aan de functionaliteit. In dit scenario is geen sprake van een herkenbare kwaliteit binnen een gebied. Zie figuur 6 voor de beeldende uitwerking van dit scenario.

Algemeen	Specifiek voor scenario
Enige veiligheidsrisico's	Kans op schadeclaims/ aansprakelijkheid
	Beperkte kapitaalvernietiging
	Kwaliteit zeer divers over hele gemeente

Kosten

Voor dit scenario is het budget van €2.687.000,- benodigd, Dit is per jaar € 363.000,- meer dan in de huidige gemeentebegroting is opgenomen (2.324.000,-).

Huidige beeldkwaliteit		Rapportcijfer: Wisselend, variërend tussen 4 en 8					
		Centrum	Woongebied	Hoofdwegen	Bedrijventerrein	Groengebied	Buitengebied
Verharding		Hoog - laag	Hoog - basis	Hoog - basis	Hoog - laag	Hoog - basis	Hoog - basis
Groen		Basis - laag	Hoog - basis	Hoog - basis	Hoog - laag	Hoog - basis	Hoog - basis
Meubilair		Hoog	Hoog	Hoog - basis	Hoog - basis	Hoog - basis	Hoog - laag
Verzorging		Hoog - basis	Hoog - Basis	Hoog - basis	Hoog - basis	Hoog	Zr. hoog - hoog
Legenda		Zeer hoog	Hoog	Basis	Laag	Zeer laag	

Figuur 6: kwaliteitsprofiel scenario 'handhaven huidige beeldkwaliteit'.

4.3 Scenario 1: Overal basiskwaliteit

Het scenario 'Overal basiskwaliteit' geeft inzicht in het jaarlijkse reguliere beheerbudget benodigd om beeldkwaliteit langdurig in stand te houden op basisniveau. Dit scenario houdt beperkt rekening met de mening en ambities van de deelnemers aan de workshop.

Beschrijving van de Beeldkwaliteit

Ten opzichte van de huidige beeldkwaliteit zijn er enkele verschuivingen zichtbaar. Een kwaliteit lager dan basis komt niet meer voor, de beeldkwaliteit van de openbare ruimte is namelijk overal minimaal basis, waar de kwaliteit nu varieert van laag tot zeer hoog. Bij dit scenario is gekozen van één minimale kwaliteit waarbij er geen concessies worden gedaan op de veiligheid en functionaliteit van de openbare ruimte. Onveilige situaties komen niet voor. Daar en tegen is alles van eenzelfde kwaliteit in de gehele gemeente en alle gebieden. De verzorging daalt in het algemeen ten opzichte van de huidige beeldkwaliteit. Zie figuur 7 voor de beeldende uitwerking van dit scenario.

Algemeen	Specifiek voor scenario
Lage veiligheidsrisico's	Een uniform eindbeeld op basisniveau
Geen kapitaalvernietiging	Onkruidgroei en zwerfafval beperkt aanwezig
Overal minimaal basiskwaliteit	Geen aandacht voor zichtlocaties

Kosten

Voor dit scenario is een budget van €2.216.000,- benodigd. Dit is per jaar € 108.000,- minder dan in de huidige gemeentebegroting is opgenomen (2.324.000,-).

Scenario 1: Overal Basiskwaliteit			Rapportcijfer: gemiddeld 6,0			
	Centrum	Woongebied	Hoofdwegen	Bedrijventerrein	Groengebied	Buitengebied
Verharding	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
Groen	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
Meubilair	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
Verzorging	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
Legenda		Zeer hoog	Hoog	Basis	Laag	Zeer laag

Figuur 7: kwaliteitsprofiel scenario 'overal basiskwaliteit'.

4.4 Scenario 2: Minimale ambitie

Het scenario 'Minimale ambitie' geeft de minimale ambities van de deelnemers aan de workshop weer. Een beeldkwaliteit lager dan basis is onacceptabel. Dit scenario sluit aan op de wensen uit de workshop om representatieve- en leefgebieden in de gemeente extra goed te onderhouden, met name op gebied van verzorging.

Beschrijving van de Beeldkwaliteit

De zichtlocaties en leefgebieden krijgen in dit scenario extra aandacht en staan dan ook centraal, hieronder vallen het centrum en de verzorging van de woongebieden en groengebieden. Ten opzichte van de huidige beeldkwaliteit zijn er verschuivingen zichtbaar. Zo wordt er een hogere beeldkwaliteit nagestreefd voor de onderdelen verharding, groen en verzorging in het centrum. De verzorging in het buitengebied, bedrijventerrein en de hoofdwegen gaan naar een basisniveau, maar nergens is het echt vuil. Daarentegen gaat de verzorging in de woongebieden juist omhoog. De verzorging van het groengebied blijft op het hoge niveau gehandhaafd. Zie figuur 8 voor de beeldende uitwerking.

Algemeen	Specifiek voor scenario
Lage veiligheidsrisico's	Slechte plekken komen nergens voor
Geen kapitaalvernietiging	Representatieve uitstraling in centrum
Overall minimaal basiskwaliteit	Specifieke aandacht voor zichtlocaties en leefomgeving van gebruikers
	Centrum, woon- en groengebieden extra schoon
	Onkruidgroei en zwerfafval beperkt aanwezig in gebieden buiten centrum en woongebieden

Kosten

Voor dit scenario is een budget van € 2.484.000,- benodigd. Dit is per jaar € 160.000,- meer dan in de huidige gemeentebegroting is opgenomen (2.324.000,-).

Scenario 2: Minimale ambitie		Rapportcijfer: gemiddeld een 6,5 - 7,0				
	Centrum	Woongebied	Hoofdwegen	Bedrijventerrein	Groengebied	Buitengebied
Verharding	Hoog	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
Groen	Hoog	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
Meubilair	Hoog	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
Verzorging	Hoog	Hoog	Basis	Basis	Hoog	Basis
Legenda		Zeer hoog	Hoog	Basis	Laag	Zeer laag

Figuur 8: kwaliteitsprofiel scenario 'Minimale ambitie'.

4.5 Scenario 3: Ambitie uit de workshop

Het scenario 'Ambities uit de workshop' geeft de ambities van de deelnemers aan de workshop weer. Dit scenario sluit aan op de wensen uit de workshop, om niet alleen representatieve gebieden in de gemeente extra goed te onderhouden maar juist ook de leefomgeving en groengebieden, zowel op technisch en verzorgend gebied.

Beschrijving van de Beeldkwaliteit

Ten opzichte van de huidige beeldkwaliteit zullen er vooral verbeteringen zichtbaar zijn doordat de gemiddelde beeldkwaliteit stijgt en plekken met lage kwaliteit verdwijnen. Er wordt een duidelijk onderscheid gemaakt in beeldkwaliteit tussen verschillende gebieden. Zo wordt er een hogere kwaliteit nagestreefd voor de onderdelen groen, meubilair en verzorging in het centrum, woongebied en groengebied, vanwege de representativiteit en de functionaliteit van deze gebieden. Daarnaast heeft het meubilair op de hoofdwegen ook een hoge kwaliteit. In de overige onderdelen en gebieden (bedrijventerrein en buitengebied) wordt zowel voor de technische staat als voor verzorging voor een basisniveau gekozen. In de hele gemeente is minimaal een basisniveau aanwezig. De veiligheidsrisico's zijn minimaal. Zie figuur 9 voor de beeldende uitwerking.

Algemeen	Specifiek voor scenario
Lage veiligheidsrisico's	Woongebieden en groengebied extra aandacht op technische kwaliteit van groen en meubilair
Geen kapitaalvernietiging	Woongebieden, groengebieden, centra schoon
Overall minimaal basiskwaliteit	Onkruidgroei en zwerfafval is beperkt aanwezig, daar waar een basiskwaliteit is gekozen

Kosten

Voor dit scenario is een budget van € 2.721.000,- benodigd. Dit is per jaar € 397.000,- meer dan in de huidige gemeentebegroting is opgenomen (€ 2.324.000,-).

Scenario 3: Ambitie uit de workshop			Rapportcijfer: gemiddeld 7,0 - 8,0			
	Centrum	Woongebied	Hoofdwegen	Bedrijventerrein	Groengebied	Buitengebied
Verharding	Hoog	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
Groen	Hoog	Hoog	Basis	Basis	Hoog	Basis
Meubilair	Hoog	Hoog	Hoog	Basis	Hoog	Basis
Verzorging	Hoog	Hoog	Basis	Basis	Hoog	Basis
Legenda		Zeer hoog	Hoog	Basis	Laag	Zeer laag

Figuur 9: kwaliteitsprofiel scenario 'ambitie uit de workshop'.

4.6 Scenario 4: Huidig budget handhaven

Het scenario 'Huidig budget' geeft de beeldkwaliteit van de openbare ruimte weer zoals die in stand kan worden gehouden met behulp van het huidige budget (2009). Dit scenario houdt geen rekening met de mening en ambities van de deelnemers aan de workshop. De keuzes voor de beeldkwaliteit zijn overeenkomstig het huidige budget gemaakt.

Beschrijving van de Beeldkwaliteit

De gemiddelde beeldkwaliteit van de openbare ruimte is overal basis. Nagenoeg alles heeft dezelfde kwaliteit. Alleen in het centrum wordt er een differentiatie gemaakt en is een hoge kwaliteit het uitgangspunt. Op het gebied van verzorging in de woongebieden wordt voor het onkruid (in het groen en op de verharding) een hoge kwaliteit nagestreefd, zwerfafval blijft op een basisniveau. Financieel is het niet haalbaar om op andere gebieden een hogere kwaliteitsambitie na te streven. In de gehele gemeente is minimaal een basisniveau aanwezig waardoor veiligheidsrisico's minimaal zijn. Zie figuur 10 voor de beeldende uitwerking.

Algemeen	Specifiek voor scenario
Lage veiligheidsrisico's	Extra aandacht voor het centrum
Geen kapitaalvernietiging	Geen aandacht voor zichtlocaties
Overall minimaal basiskwaliteit	Zwerfafval beperkt aanwezig
	Onkruid in de woongebieden een extra plus

Kosten

Voor dit scenario is het huidige budget van €2.324.000,- beschikbaar.

Scenario 0: Huidig Budget		Rapportcijfer: gemiddeld 6,5					
	Centrum	Woongebied	Hoofdwegen	Bedrijventerrein	Groengebied	Buitengebied	
Verharding	Hoog	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	
Groen	Hoog	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	
Meubilair	Hoog	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	
Verzorging	Hoog	Hoog - Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	
Legenda		Zeer hoog	Hoog	Basis	Laag	Zeer laag	

Figuur 10: kwaliteitsprofiel scenario 'huidig budget handhaven'.

5 Overzicht kosten

Realiseren van de beeldkwaliteit brengt kosten met zich mee die fluctueren, afhankelijk van welke beeldkwaliteit gekozen wordt. Beeldkwaliteit betekent dat een afweging wordt gemaakt tussen gewenst beeld en beschikbaar budget.

5.1 Kosten per scenario

De vijf verschillende scenario's voor het beheer van de openbare ruimte, zoals beschreven in de paragrafen 4.2 t/m 4.6, hebben gevolgen voor de benodigde financiële middelen. Het huidige budget wordt in hier onderstaand overzicht afgezet tegen het benodigde budget voor het reguliere beheer. Afhankelijk van het scenario worden de consequenties voor het budget voor het regulier beheer duidelijk.

Tabel 1: Overzicht kosten voor het reguliere beheer, op basis van de 5 scenario's.

Omschrijving	Scenario 0		Scenario 1		Scenario 2		Scenario 3		Scenario 4	
		huidige kwaliteit		overall basiskwaliteit		minimale ambitie		ambitie uit workshop		huidig budget handhaven
Huidig budget	€	2.324.000,-	€	2.324.000,-	€	2.324.000,-	€	2.324.000,-	€	2.324.000,-
Benodigd budget	€	2.687.000,-	€	2.216.000,-	€	2.484.000,-	€	2.721.000,-	€	2.324.000,-
Verschil in budget	€	+363.000,-	€	-108.000,-	€	+160.000,-	€	+397.000,-	€	0,-
Stijging/daling budget in %		+15,6%		-4,6%		+6,9%		+17,1%		0%

De kosten voor de scenario's zoals beschreven in tabel 1 gaan uit van de kosten voor het dagelijkse beheer en onderhoud. Vaste kosten zoals overhead, materieel etc. zijn hierin buiten beschouwing gelaten. In paragraaf 3.2 is dit reeds nader toegelicht.

5.2 Opmerkingen over kosten

Kosten begraafplaats

In de kwaliteitskeuze is de begraafplaats buiten beschouwing gelaten. Het beheer en onderhoud op de begraafplaats heeft, vanwege de unieke functie en uitstraling, een representatief karakter en heeft een hoge beeldkwaliteit. Deze kwaliteit en het bijbehorende budget voor het onderhoud van de begraafplaats blijven constant in de komende jaren, ongeacht de keuze voor een scenario.

Doorberekenen beheerkosten areaalwijzigingen & uitbreidingen

In de kwaliteitskeuze en berekening van benodigde budgetten zijn toekomstige areaaluitbreidingen buiten beschouwing gelaten. De berekening van benodigde budgetten is gebaseerd op de formule $\text{areaal} \times \text{eenheidsprijs}$, gebaseerd op de situatie in 2008. De uitbreidingen in de komende jaren betekenen echter, ongeacht het ontwerp of de gekozen materialen, een aanzienlijke uitbreiding van het te beheren areaal, waardoor de budgetten voor het beheer en onderhoud stijgen.

De arealen van de uitbreidingen en wijzigingen in bestaand gebied worden op basis van de nieuwe areaalgegevens doorberekend met de relevante eenheidsprijzen voor de

kwaliteitskeuze van de beeldkwaliteit in het betreffende gebied. Hiermee ontstaat inzicht in de te verwachten beheerkosten van het nieuwe areaal, zodat is gewaarborgd dat voldoende budget aanwezig is voor het realiseren van de beeldkwaliteit in de nieuwe situatie.

Renovaties en omvormingen/ herinrichting

Realisatie van beeldkwaliteit is niet uitsluitend met beheer te realiseren. Hiervoor zijn op specifieke plekken bijvoorbeeld herinrichtingen, omvormingen en renovaties noodzakelijk om het beheer op niveau te kunnen handhaven. De beeldkwaliteit krijgt hiermee een impuls, zodat deze vervolgens eenvoudig op niveau is te handhaven. De eenmalige investeringen betekenen een aanvullende inzet en dienen nader bepaald te worden aan de hand van de kwaliteitskeuze.

5.3 Keuze voor kwaliteit inclusief budget

De rapportage wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Hierbij wordt kennisgenomen van de huidige kwaliteit van de openbare ruimte en de ruimtelijke indeling in functionele gebieden. Uit de gepresenteerde scenario's wordt een keuze gemaakt voor de ruimtelijke kwaliteit van de openbare ruimte in de komende jaren, inclusief het bijbehorend budget.

• Vaststellen rapportage 'Kwaliteitsplan Dagelijks Beheer Openbare Ruimte'• Keuze voor één scenario en bijbehorend budget

6 Doorkijk realisatie kwaliteitskeuze

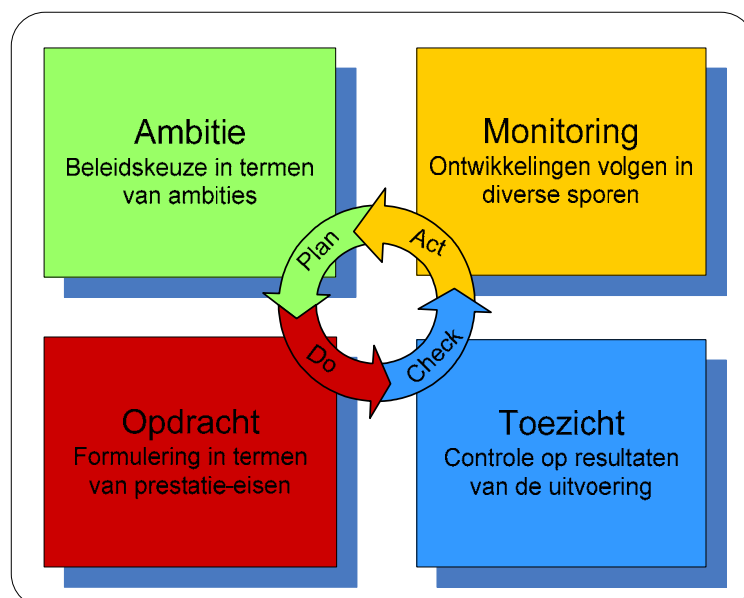
Het realiseren van de beeldkwaliteit zoals uiteindelijk wordt gekozen betekent dat vervolgacties in gang worden gezet. In de komende jaren wordt de kwaliteitskeuze in de praktijk gebracht door het uitzetten van opdrachten en het volgen van de prestaties, teneinde optimaal te werken aan de realisatie van de kwaliteitskeuze.

6.1 Het beheerproces

Het realiseren van de kwaliteitskeuzes in de dagelijkse praktijk is een uitdaging en vraagt een gestructureerde aanpak. Het beheerproces, zoals in figuur 11 staat weergegeven, bestaat uit een continu-proces voor het realiseren van beeldkwaliteit. Kenmerk van dit proces is dat de verantwoordelijkheden inzichtelijk zijn en heldere communicatie mogelijk wordt.

In het proces zijn 3 doelgroepen te onderscheiden, die ieder een specifieke plek innemen in het proces en zo ieder op een eigen wijze invloed uitoefenen op de kwaliteit. Deze groepen zijn:

- **Bestuurders:** stellen de ambitie vast, scheppen voorwaarden voor de uitvoering (personeel, voorzieningen etc), beslissen over budgetten en houden op hoofdlijnen zicht op de ontwikkelingen.
- **Beheerders:** vertalen de ambities naar de uitvoering, stellen onderhoudsstrategieën op, kiezen opdrachtvorm en houden toezicht op de resultaten.
- **Gebruikers:** krijgen duidelijkheid over geleverde kwaliteit, kunnen zelf een actieve bijdrage leveren, hebben inspraak in resultaten.

Figuur 11: het beheerproces voor realisatie van kwaliteitskeuze

De doorvertaling van het Beeldkwaliteitsplan Dagelijks Beheer Openbare Ruimte staat in het kort beschreven in de volgende paragrafen.

6.2 Keuze scenario en budgetten (ambitie)

Ambitie vaststellen

Het bestuur maakt een keuze voor een scenario (beeldkwaliteit en budget, zie paragraaf 5.3) en deze keuze wordt vastgelegd. Hiermee is helder welke beeldkwaliteit in de komende jaren nagestreefd wordt en welke prestatie van de gemeente verwacht wordt. Eventuele wijzigingen op de kwaliteitskeuze worden door de gemeenteraad vastgesteld, inclusief bijbehorende budgettaire consequenties.

Communiceren over ambities

De keuze voor beeldkwaliteit wordt zowel richting beheerders (intern) als richting gebruikers (extern) in beeld gebracht en gecommuniceerd, inclusief de vervolgstappen en consequenties. Hiermee ontstaat een transparant beeld van de keuzes en motivatie voor deze keuzes.

Concrete acties:

- vaststellen ambities door gemeenteraad
- intern en extern communiceren over ambities en stappenplan realisatie

6.3 Kwaliteitskeuze realiseren (opdracht)

Omslag in de organisatie

Kwaliteitsgericht werken vraagt een omslag in de organisatie, namelijk van frequentiegericht (input) naar beeldgericht (output). De beeldkwaliteit staat centraal en in de uitvoering betekent dit dat de beheerders een andere aanpak gaan hanteren.

Stappenplan realisatie opstellen

Het realiseren van de kwaliteitskeuze betekent een doorvertaling van de ambities in opdrachten, zoals aanpassing van beheersystemen en onderhoudscontracten of opstellen van prestatiebestekken, het inlopen van achterstanden (renovatie, vervanging, zie 5.2)), opleiden van medewerkers in de systematiek etc.

Implementeren op beleidsniveau

Op beleidsniveau betekent de kwaliteitskeuze en het kwaliteitsgericht werken dat zorgvuldig wordt gekeken naar consequenties voor beleidstukken, afstemming tussen planmatig onderhoud en kwaliteitsgericht onderhoud, hiaten in het beleid en verdere afstemming van inrichting (ontwerp en materiaal) en gebruik (geplande functies en werkelijk gebruik) met het beheer.

Concrete acties:

- ambities doorvertalen naar (beeld- of prestatie-)bestekken en in beleidsplannen/ beheersystemen
- achterstanden in beeld brengen en eenmalig opwaarderen

6.4 Prestaties controleren (toezicht)

Opzetten toezicht

Het toezichthouden op kwaliteitsgericht beheer verlangt een andere aanpak dan traditioneel beheer, namelijk het beoordelen van gerealiseerde kwaliteit in plaats van geleverde inzet. Dit houdt in dat het toezicht op prestatiebestekken planmatig opgepakt wordt, zodat de resultaten in de praktijk inzichtelijk worden. Hierbij is het van belang een wijze te ontwikkelen die past binnen de organisatie en de informatie oplevert voor het efficiënt en doelgericht toezien op resultaten.

Uitvoeren toezicht & terugkoppelen resultaten

Toezichthouders houden frequent toezicht op de resultaten van het beheer. De functies hiervan zijn divers, namelijk controleren, beoordelen van meldingen, bijsturen en eventueel afrekenen (indien een contract is afgesloten).

Concrete acties:

- toezicht houden op uitvoering van bestekken en opdrachten
- bijsturen eigen medewerkers en aannemers op geleverde kwaliteit

6.5 Terugkoppelen resultaten (monitoring)

Verzamelen van gegevens

Resultaten van objectieve en subjectieve bieden inzicht in de prestatie. Belangrijk is direct gegevens te gaan verzamelen, waarmee later conclusies gegenereerd worden. Het gaat hierbij om technische inspecties, schouw, tevredenheidonderzoeken, meldingen, financiële ontwikkelingen, leefbaarheidonderzoeken etc. Deze gegevens tezamen bieden een waardevol inzicht in de situatie en, indien deze gegevens frequent, consequent en consistent worden verzameld, inzicht in trends en prioriteiten. Door middel van planmatige terugkoppeling, vastgelegd in een monitoringsplan, wordt informatie structureel verzameld en gecommuniceerd.

Verantwoording afleggen & communiceren

Gegevens zoals hierboven benoemd vormen samen de onderbouwing voor het verantwoorden van resultaten. Gebruik de monitoring als bindend element en referentiepunt tussen medewerkers en richting politiek. De activiteiten worden hiermee vergeleken met resultaten en teruggekoppeld met het bestuur en de interne organisatie, inclusief de consequenties en voorstellen voor de volgende periode. Deze resultaten worden eveneens gecommuniceerd, zowel intern als extern, waarmee zowel bestuur, beheerders al gebruikers een uniform inzicht in de ontwikkeling en realisatie van de ambities krijgen.

Concrete acties:

- opzetten monitoring: start met vastleggen gegevens en structuren informatiestromen zoals periodieke meting en wijkschouwen
- evaluatie periodiek, zowel intern als richting bestuur rapporteren van tussenstand

Bijlage 1 : Huidig beleid

In deze bijlage staan de belangrijkste beleidsstukken op gebied van beheer in de gemeente Alblasterdam.

Collegeprogramma 2006-2010 (concept)

In het collegeprogramma is aangegeven dat de buitenruimte in Alblasterdam er behoorlijk bijligt. De waardering van bewoners laat dit zien. Het overgrote deel vindt dat het onderhoud van wegen en fietspaden, groen en speelvoorzieningen aanvaardbaar is.

Het is belangrijk voor het college om het huidige niveau in stand te houden. Hiervoor zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd.

- Nagenoeg handhaven van huidig onderhoudsregime bij wegen;
- Bij groen de nadruk blijven leggen op instandhouden van huidig onderhoudsniveau;
- Speelreintjes combineren met schoolpleinen met het principe 'in plaats van';
- Via wijkgericht werken. Voortzetten huidige werkwijze, met twee wijkshouwen per jaar;
- realisatie nota openbare ruimte halverwege 2008.

Wegengebruikersplan (2003)

In dit rapport wordt het wegbeheer in een breed kader beschreven, waarbij zowel inrichting, gebruik als beheer aan bod komen. In het plan is o.a. aandacht voor de verschillende wegtypen, belasting door vrachtverkeer, inrichting, doorgaande en lokale routes, veiligheid etc..

Relevante passages/ informatie:

- Op gebied van inrichting beheer staat beschreven dat de gemeente zich conformeert aan de landelijke normen en richtlijnen, zodat eventuele overlast zoveel mogelijk beperkt wordt;
- De toegepaste belijning is van een zodanige kwaliteit, dat de zichtbaarheid en duurzaamheid gewaarborgd blijft (thermoplastisch materiaal);
- Alle verkeersborden en wegwijzers die geplaatst worden, zijn van hoogwaardig materiaal zodat ze ook bij slecht weer goed zichtbaar blijven. Openbare straatverlichting wordt door de gemeente praktisch overal toegepast en op geldende normering en naar behoefte getoetst;
- De fietsstroken en trottoirs worden volgens de geldende CROW-normen op technische staat beoordeeld en onderhouden;
- Het huidige maaibeheer van wegbermen is gericht op het voorkomen van onoverzichtelijke en daarmee verkeersgevaarlijke situaties;
- Om schade en daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid te voorkomen is een adequaat preventiebeleid van groot belang. Een zeer regelmatige controle van weg en wegwijzering en zonodig tijdig plaatsen van (waarschuwings)borden zal een aansprakelijkheid wellicht voorkomen. De wegbeheerder moet zo snel mogelijk op de hoogte zijn van het gebrek. Het is aan te bevelen een meldpunt te hebben waar ook weggebruikers schade etc. kunnen melden;
- 3.8: Tijdens het jaar wordt de staat van de wegen gemonitord. Indien er verkeersonveilige situaties ontstaan wordt dit direct na melding gerepareerd;
- 3.8: Door een lager onderhoudsniveau te accepteren op wegen van lage orde kan worden ingespeeld op het onderhoudsbudget om stijging ervan in de komende jaren tot een minimum te beperken.

Uitvoeringsprogramma Wegen

Het uitvoeringsprogramma heeft inzicht in de maatregelen die genomen worden om het beleid in daden om te zetten. Belangrijk speerpunt in het uitvoeringsprogramma is:
"De wegen in een conditie te houden waardoor een optimaal en veilig gebruik ervan mogelijk is."

Relevante informatie/ passages:

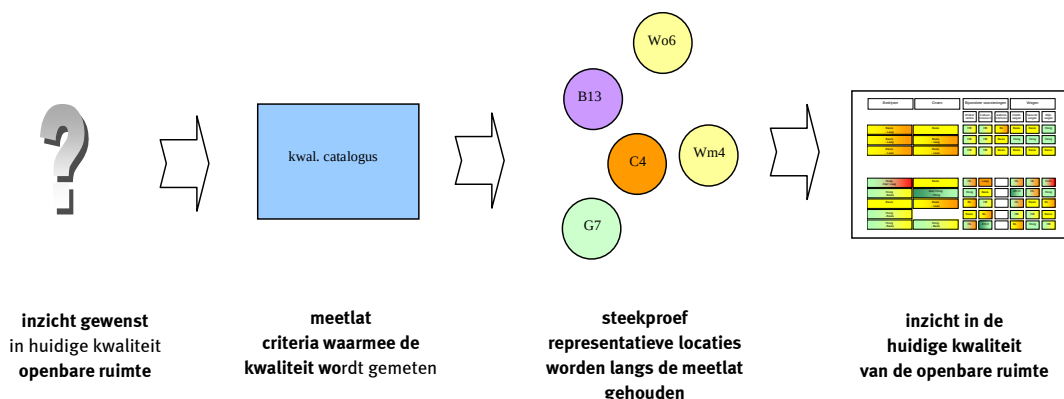
- Binnen het beheergebied worden uitsluitend erftoegangswegen aangetroffen.
- De erftoegangswegen zijn onderverdeeld in wegen van hoge orde (type 1) en lage orde (type 2);
- Aanpassingen in markering, belijning en bewegwijzering hebben prioriteit op de erftoegangswegen van hoge orde.

Bijlage 2 : Schouwsystematiek

In deze bijlage staat de schouwsystematiek zoals die is gehanteerd voor de openbare ruimte van de gemeente Alblasterdam. De schouwronde is uitgevoerd in juni 2008.

Doel van de schouw

Het doel van de schouw is om relatief snel een goed onderbouwde indruk te krijgen van het huidige gemiddelde kwaliteitsniveau van de openbare ruimte in Alblasterdam en dit te kunnen toetsen aan een benoembaar en meetbaar kwaliteitsbeeld. Welk beeld wordt bereikt met de huidige inspanningen? Wat is goed, wat is minder goed? Zitten er grote verschillen in per gebied of per onderdeel? In het onderstaande schema (figuur 12) is weergegeven welke stappen er worden gezet in het schouwproces.

Figuur 12: werkwijze schouw gemeente Alblasterdam

Steekproef

Om snel een goed beeld te krijgen van de kwaliteit van de openbare ruimte is een schouw uitgevoerd in de vorm van een steekproefsgewijze visuele meting. Op 50 locaties (plekken van circa 100 meter lengte) is de kwaliteit van de openbare ruimte gemeten. De locaties zijn op basis van een raster van 100m x 100m is de gehele gemeente ingedeeld, waarna willekeurig de locaties per gebiedsindeling zijn gekomen, representatief over de gemeente verdeeld. Daarbij is rekening gehouden met spreiding van de punten over de gebiedsindeling.

Structuurelement	Aantal locaties
centrum	6
woongebieden	20
hoofdwegen	10
bedrijventerreinen	6
groengebieden	4
buitengebied	5
totaal	50

Wat is geschouwd?

De schouw is gericht op de technische staat evenals het nettheidsbeeld/ verzorging van verhardingen, groen, meubilair en kleine kunstwerken.

De resultaten van de schouw zijn op locatie met behulp van een PDA ingewonnen en daarna ingelezen in de schouwdatabase van Oranjewoud: GBI/Monitoring. Hiermee zijn de gemiddelde scores en de verdelingen van de resultaten berekend. Deze gegevens worden gebruikt voor het vertalen van de cijfers naar kwaliteitsniveaus.